

Четири български биосферни резервата са одобрени от Юнеско

Автор(и): Растителна защита
Дата: 23.06.2017 Брой: 6/2017

На 29-ата сесия на Международния Координационен Съвет (ИСС) по Програмата „Човекът и биосферата“, състояла се в Париж от 12 до 15 юни, бяха одобрени четири български биосферни резервата: „Централен Балкан“, „Сребърна“, „Червената стена“ и „Узунбуджак“. Те отговарят на изискванията и принципите на Севилската стратегия и са територии със специфична флора и фауна, които са пример за успешно съжителство на човека с природата, съхранена околна среда и запазени културно- исторически паметници.*

В продължение на 40 години 16 български биосферни резервати са част от европейското и световно биологично наследство. Страната ни се нарежда на 3-то място по брой биосферни резервати в Европа след Испания и Русия и на 6-то място в света. Строго охраняваните територии в България осигуряват условия за научни изследвания, обмяна на опит, образование и мониторинг, но през последните години понятието за биосферни резервати разшири и доразви своето значение в контекста на съвременната екологична ситуация. Постепенно първоначалната функция на резерватите като затворена система, предназначена само за опазване на генетичните ресурси и екосистеми, се ориентира и към хармонично ползване на природните ресурси. Това ново развитие на биосферните резервати е залегнало и в концепта на Севилската стратегия, според която на 29-ата сесия на Международния Координационен Съвет (ИСС) по Програмата „Човекът и биосферата“, състояла се в Париж от 12

до 15 юни, бяха одобрени четири български биосферни резервата: „Централен Балкан“, „Сребърна“, „Червената стена“ и „Узунбуджак“. Номинирането на четирите биосферни резервати беше подкрепено от местните общности и отговорните държавни институции.

Биосферните резервати

Биосферните резервати служат за пример на първичното състояние на екосистемата и само в тяхната естествена среда може да се направи качествена оценка за влиянието на човешкия вид върху природата.

Техният статут се обявява от Международния Координационен Съвет (ICC) по Програмата „Човекът и биосферата“ по молба на съответната държава. Те остават под суверенитета единствено на страната, в която са разположени и следователно подчинени на конкретното законодателство.

За да бъдат част от световната мрежа, резерватите трябва да изпълняват три основни функции: природозащитна – съхранение на екосистеми и генетично разнообразие, развиваща функция – запазване на културната идентичност и природните дадености и логистична функция – извършване на природозащитно обучение, научни изследвания и мониторинг.

Интересно е зонироването на биосферните резервати, разделено на три зони. Сърцевинната зона включва всички строго защитени територии (резерват) и осигурява дълготрайно опазване на ландшафтите, екосистемите и водите. Следва буферната зона, която огражда сърцевинната и има по ниска защита степен. Обикновено обхваща определена местност, но и в нея антропогенните дейности са силно ограничени. Преходната зона е последна и в нея се извършват селскостопански и горскостопански дейности, човешкото присъствие е балансирано и структурирано на базата устойчиво опазване на околната среда.

***Севилска стратегия** – През 1995 г. в Севиля, Испания започва нова ера за развитието на мрежа от биосферни резервати. В новата концепция защитените територии придобиват ново международно значение, посветено на устойчивото развитие през 21 век. Биосферните резервати надграждат първоначалната си роля на места, в които има защитена флора и фауна и се превръщат в модели на биологичното разнообразие, включващо в себе си хармоничната връзка между човека и природата.